

Egy évre - - - -	12 korona
Félévre - - - -	6 korona
Negyedévre - - -	3 korona
Egyes szám ára -	8 fillér.

HATÁRŐR

UJVIDÉK,
1907. jun. 12, szerda

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, Ferenc József-tér
Kéziratokat nem adunk vissza
Megjelenik szerda, péntek
és vasárnap reggel.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Reflexiók.

Mintha a történelem ujmutatása volna, hogy az alkotmány helyreállításának negyvenesztendősi körülménye olyan napokra esik, melyekben az alkotmánykérdés ismét aktuális. Az ünnep talán derűsebb volna e momentum nélkül, de így meg komolyabb és tartalmasabb, s talán nem is kelletlen annak a királynak, aki nem külső cífraságokon kapó udvari fejedelem, hanem nagy iskolát megjárt realpolitikus. Az alkotmány olyan, mint a bolognai üvegesepp: ha egy porszemnyit is letörnek róla, az egész összeesik. Vagy olyan a védőgát: ha csak egy rés is van rajta, az egészet elönti az árvíz.

A mult tavaszon végződött szerencsétlen abszolutista kísérlet letört egyetmást a magyar alkotmány teljességéből és világossá tette, hogy vannak egy és más hézagai. A teljességet vissza kell állítani, a réseit ki kell tömni. Ez a veleje az ugynevezett alkotmánybiztosítók dolgának, s ezzel szemben ő felségének helyzete sokban hasonlít a negyven év előttihez.

Akkor is a császárnál császárbabak azzal érveltek a fejedelem előtt, hogy a magyar alkotmány csorbitja az ő addigi roppant fejedelmi hatáskörét s a fejedelmi hatalom korlátozásával gyengíti azt a legfőbb erőt, mely e széthúzó monarchiát együtt tartja. Akkor átlátta a király, hogy ez a beszéd elméleti beszéd, tehát bolond beszéd, mert mit ér az az abszolút hatalom, mely csak papíron van meg s az életben tehetetlen?

Lehetetlen, hogy ezt ő felsége ma is át ne lássa; lehetetlen, hogn tanulságokat ne vonjon le a legutóbbi szerencsétlen félabszolutizmusból, mely de facto teljesen tehetetlennek bizonyult Magyarországon. S lehetetlen, hogy ő felsége most is arra az átlátásra ne jusson, hogy aki Magyarországon valósgagos uralkodó akar lenni s nem árnyék-király, annak egyfelől bele kell illeszkednie a Magyarországon egyedül eleven közjogi szerkezetbe, az alkotmányosságba, másfelől, — már benne gyökeredző hatalma érdekében is ez alkotmányt minden módon s minden újabb tapasztalattanítása és parancsa szerint erősíteni és tökéletesíteni kell, hogy ép és az életben megállható alkotmány legyen, aktív gép, melyben az erők megfelelő egyensúlyban vannak egymással.

Hiszen ez természetes. Alkotmányon belül a király egy nagy nemzeti és állami erő, melynek elevensége és fogantatossága közérdek s amely ha nem működne, az egész gépezet megállna — vagyis még ha a király személyes érzése szerint le is akarna mondani alkotmányos joga és befolyása gyakorlásáról, ebbe az ország nem egyezhetne

bele, mert erre az erőre is szüksége van. Viszont az alkotmány szerkezete nélkül s azon kívül a király s a dinasztia nem egyéb egy embernél és egy családnál, hatalma és befolyása csak annyi, amennyi egy emberé és egy családé, s hamar akadhat, kivált Magyarországon, ember és család, akinek nagyobb a hatalma és a befolyása.

A fejedelmi hatalom rég nem volt oly exponált Magyarországon, mint most, mikor az utca is kacérkodni kezd a királylyal, s az uralkodás minden iskoláját megjárt ősz uralkodónak az ünnepi alkalom a legkülönféle formákban és összefüggésekben kínálja fel az elgondolni valókat a királyi hatalom gyökerei és erőforrásai felől.

Királyi kegyelem az ujvidéki fogházban.

Megkegyelmezett rabok.

Beszélgetés a kiszabadultakkal.

Habsburgi Ferenc József június 8-án ünnepelte magyar királlyá történet koronázásának negyvenedik évfordulóját és mint minden ilyen alkalommal, a királyi kegye esetében is számos rabnak adta vissza a várva-várt szabadságot.

A királyi kegy sugarai jelen esetben Ujvidéken is megnyitották a fogház ajtajait, hogy onnan két szerencsétlen fogoly, mint szabad ember hagyhassa el a fogház dohos falait.

Harsányi Elemér, ujvidéki királyi ügyész felterjesztést intézett az igazságügyminiszterhez, hogy az ujvidéki fogház két jóviselkedésű rabját, miután büntetésük nagyrészt már leülték, a koronázási ünnepély alkalmából királyi kegyelem útján bocsássák szabadon.

Günther Antal igazságügyminiszter felterjesztésére a király mindkét rabnak szabadságát visszaadta. Így lett szabaddá *Kis Virág László*, földvári lakos, aki feleségét ittas állapotban leszúrta. Az ujvidéki királyi törvényszék, mint esküdtbírósg annak idején *Kis Virág Lászlót* az esküdték igazmondása alapján halált okozó súlyos testi sértés büntetéseért 2 évi börtönre ítélte. A másik megkegyelmezett egy futaki lakos: *Nagy Sándor* volt, aki pedig szándékos emberölés büntetésének kísérlete miatt 2 évi börtönre lett ítélve. Június 8-án királyi kegyelem útján mindkettőnek hátralevő büntetését elengedték.

Harsányi Elemér, királyi ügyész június 8-án reggel 8 órakor maga elé vezettette *Kis Virág Lászlót* és *Nagy Sándort* és közölte velük a reájuk nézve öröndetes eseményt. Mindkettő mélyen megindulva sirva fakadt és letérdelve hálálkodtak azért, hogy ismét szabadokká lettek. Nagy sietve levetették a szürke daróruhát és félórával utóbb, mint szabad emberek hagyták el a fogházat.

Egyik munkatársunknak alkalma volt a két megkegyelmezettel a törvényház folyosóján beszélni. Még akkor is sirtak és sehogyse tudták elhinni, hogy szabadok. *Kis Virág László* munkatársunk kérdésére elmondotta, hogy végtelen boldog, hogy kiszabadulhatott. „Első utam a templomba lesz, ott hálát adok az istennek, hogy visszaadta szabadságomat; onnan pedig hazasietek és a földvári temetőben ráborulok szegény feleségem sírjára és ott sirva könyörgök bűnbocsánatért. Becsületes ember akarok lenni, jóvá fogom tenni, amit vétkeztem. A

mai nap legboldogabb napon. A mi jó királyunk...“ és hangos zokogása elfojtotta az öröm kitörését.

Nagy Sándor is boldogan fogadta a királyi kegyelmet. Nem érzelt annyira, mint *Kis Virág László*, de azért fénylő szemei és boldogságtól sugárzó arca elárulta, hogy a királyi kegyelem őt is kimondhatlanul boldoggá tette.

„Hazamegyek dolgozni. A fogházban is jól viseltem magam, most pedig, hogy szabad vagyok, kétszeres igyekezettel azon leszek, hogy kiengeszteljem az istent azért, amit tettem. Szabad vagyok újra, mehetek, ahová akarok. Jó az isten... megsegíti az eltévedt bűnös embert is“.

Pár perccel utóbb két boldog ember lépett ki a törvényház kapuján. Egy félórával előbb még durva daróruhában számolgatták a büntetés hátralevő hónapjait. Most pedig már szabadok...

Egy szerb kereskedő levele Akitől mi is tanulhatnánk.

Egy helybeli cég, aki a messze kelettel áll élénk üzleti összeköttetésben, ma egy szerb kereskedőnek hozzá intézett levelét mutatta be a szerkesztőségünknek. Ezt a levelet el kellene olvasnia minden magyar kereskedőnek és minden magyar fogyasztót és kereskedőt igaz hazafiságra, nem hangos, kurjongató hazafiságra, hanem az áldozatkészségre serkenteni.

Az ujvidéki árut ajánlott a belgrádi kereskedőnek, olyan árban, hogy más külföldivel felvehesse a versenyt. A cég az ajánlattevő levélre választ kapott amely így hangzik:

„... Az ajánlott áru és az árak teljesen megfelelnek nekem és más körülmények között természetesen rendelnék is Önöknél. Azonban, a mai viszonyok között ajánlatukat nem vehetem igénybe és ebbeli szükségleteimet Franciaországból fedezem. Mind addig, amíg Ausztria—Magyarország elzárja Szerbia elől a határt, hazafias kötelességem úgy az osztrák, mint a magyar piacot kerülni, mert egy jó szerb nem vásárolhat olyan országban, amely az én hazámmal rossz viszonyban él.“

Ez a levél nem egy kereskedőnek, hanem a szerb kereskedők összességének a gondolkozásmódját tükrözi vissza. Szerbiában az ilyen levelek napirenden vannak.

Ezekből a levelekből tanulhatnánk a magyar fogyasztók és a magyar kereskedők egyaránt

Minálunk, Magyarországon néhány lelkes ember megalakította a magyar védő egyesületet, amely arra akarja bírni a közönséget, hogy szükséglete fedezésénél vegye tekintetbe elsősorban a magyar ipar termékét. A „Védő Egyesület“ azonban meddő küzdelmet viv. Amíg ő arra buzdítja a publikumot, hogy: „Elsősorban magyar gyártmányu árut vásároljunk“, addig a külföldről való árubehozatal ijesztő mértékben emelkedik és amíg a külföld és első sorban halálos ellenségünk, Ausztria, a magyar fogyasztó közönségen gazdagszik, addig a magyar ipar verszegényességben pusztul el, a magyar közönség pártolása hiányában.

Találkozik szorványosan, itt-ott, ezer magyar ember között egy, aki a magyar gyártmányt a külföldi fölé helyezi, aki inkább drágábban de magyar árut vásárol, de erről a nagy tömeg kisüti, hogy futó bolond, hogy nincsen tökéletes esze és hazafias fölbuzdulását elnevezik rögeszmének, fixa ideának. Az ilyen embert minálunk Magyarországon vagy megmosolyogják, vagy lesajnálják. Ha a magyar áru egy fillérrel drágább az osztráknál,

akkor azért nem kell, ha egyenlő áru, akkor úgy találják, hogy az osztrák jobb minőségű. Így persze, nem lehet magyar ipart tereinteni, mert az bizony meg nem él a hazafias frázisokból. Tettek és nem frázisok meg bankettek kellene ide.

Attól a belgrádi szerb boltostól kell tanulnunk

A schwarz-gelb zászló Karlócán.

Csak azért is kitzúte.

A néppárt kedvence.

Az elmúlt télen a magyar közvéleményt felette kellemesen érintette az a kongressusi határozat, amelyet a *magyarbarát* szerb radikális párti többség hozott és a mely *eltitotta*, hogy ezental a kongressus épületére az oda nem való fekete-sárga lobogót kitzúzzék. És a kongressus nyomban a határozat után be is vonatta a kongressusi palota ormán lengő schwarz-gelb zászlót.

Június 8-án Karlóca is lobogódiszt öltött. Majd minden középületen ott lengett a horvát és szerb zászló, a kongressusi palotán pedig a horvát és szerb lobogó közt ott diszlett a magyar szent harmas szín is. A fekete-sárga zászlónak persze semmi nyoma nem volt. A hazafias szerb radikális párti többség örökre eltüntette onnan.

De *Brankovics György*, karlócai érsekpatriárka, a néppárt kedvence, a *Rakovszky Béla* számbokréti néppárti képviselő által nemrég is „kuruc hazafinak” feltüntetett egyházfejedelem, akinek botrányai évek óta foglalkoztatják a szerb és magyar közvéleményt, június 8-án újra és *tüntetően* kitzúzte a schwarz-gelb zászlót is. Mit keres a karlócai patriárka palotáján a császári és osztrák lobogó?

Brankovics patriárka látva a magyar közvélemény osztatlanul lesújtó ítéletét, tudva és ismerve a magyar kormány róla megalkotott lehető legkedvezőtlenebb véleményét, — mint mindig, most is *Wienben* keres menedéket. *Brankovics* mindenkor a *wieni* kamarilla legsötétebb lovagja volt, aki minden igyekezetével azon volt, hogy a szerbeket a magyarok ellen — *Bécs* szolgálatába terelje. A nemzeti ellenállásban is ott láttuk a karlócai ősz egyházfejedelmet, Kristóffiek, Khuenék és Fejérvaryék árnyékában. Most sem tagadta meg önmagát és most is, hogy nagy bajban van, Bécs felé kacsint, Bécsnek kedveskedik. Ha a hazafias többség a kongressus ormáról már leszedette az oda nem való lobogót, úgy saját palotájának erkélyére tette ki, ezzel is hirdelve, hogy a kamarilla reá számíthat.

Brankovics György azonban elfelejtette, hogy mindezek dacára *utoljára* tüzetet ki, mint *patriárka*, a bécsi kétszínű zászlót: a Habsburgok családi színeit, mert a közvélemény, a közérkölciség elsepri arról a trónról, melyet hemocskolt, mégha egész palotáját fekete-sárga draperiával vonatja is be.

„Két interpelláció a patriárka ügyében“.

A „Bácsmege” támadása.

A „Budapest, Zombor, Ujvidék, Szabadka, B. Almáson” szerkesztett „*Bácsmege*”, amely mérges fulánkjait folyvást a „mai rendszer”, a koalíció embereire öltögeti és a mely visszasírja a letűnt időt — a *Brankovics* ügyből kifolyólag cikksorozatát közöl. Nem olyan folytatásos, nem is összefüggő, de majd minden számában izléstelen hangon kel ki azok ellen, akik a „*Bácsmege*” akarata ellenére *Brankovicsot* kritizálni vagy elítélni merik. Legutóbbi számában ugyancsak így cselekszik. Nincs szándékunkban *Batthyány Tivadár grófot*, az országos függetlenségi és 48-as párt egyik legutóbb vezérharcosát a „*Bácsmege*”,-vel szemben megvédeni és csak kuriozumként ideiktatjuk, — minden kommentár nélkül, — a következő szellemeskedő összehasonlítását:

„*Rakovszky Béla* 20 év óta működik diplomácia pályáján, melyen egyik sikert a másik után aratta. Akár Egyiptomban töltötte be állását, akár a kelet-afrikai német gyarmatosítás körül buzgólkodott, avagy Bosznijában a műlpar fejlesztését mozdította elő, vagy pedig Dél- és Középamerikában a konzuli kar szervezésének nagy tudást igénylő szervezését vezette, — mindenütt kitűnt alapos képzettségével, széles látókörével, diplomáciai éleslátásával. Minden tényképepe nyomán eredmény, siker járt. Olyannyira, hogy a magyar király, a német császár és a francia köztársaság elnöke magas rendjelekkel tüntették ki. A legnagyobb sikereket azonban *Rakovszky* a konstantinápolyi nagykövetségénél és a belgrádi követségénél érte el, ahol az összes szerbség politikáját tanulmányozván, megfigyeléseit és tapasztalatait arra fordította, hogy a magyar állameszmét belevigye a magyarországi speciális szerb törekvések ama eszmekörébe, melyben Miletios politikai örökösei, a magyar hegemonitól irtó radikálisok mozognak”.

„Az olvasó most már könnyen megállapíthatja, hogy a két interpelláció közül, kinek a felszólalása bir nagyobb politikai súlyal”.

Nem kommentáljuk mi sem a kisdéd összehasonlítást és mi is az objektív olvasó bírálatára bizzuk a döntést.

De amit a „*Bácsmege*” tovább ír, az már tulmegy azon a határon, amelyet szó nélkül szabadna túrni. A „*Bácsmege*” ezeket írja:

„*Rakovszky* Bélának nem volt szüksége a hatásvadászat ismert eszközeinek alkalmazására. Ő egyszerűen ismertette a radikális párt és a vele szövetségben álló *Liburnus* csoportnak törekvéseit. Kétségbevonhatatlan adatokkal bizonyította, hogy a *Brankovics* elleni hajszát alantos anyagi érdekekből és visszatartó politikai célokért indították meg. Kérlelhetetlen nyíltsággal jelezte, hogy a patriárka megbuktatására szövetkezett elemek előtt nem a magyar, hanem a szerb nemzeti állameszme lebeg”.

Ilyen általános megrágalmaztatás és meggyanúsítás ellen erőlyesen és utoljára tiltakozunk. Legyen bátorsága *Pető Lajos* nak, a *Bácsmege* felelős szerkesztőjének, a cikkek irójának nyíltan megmondani, kik azok az „obszkurus csoportok”, amelyek a szerb radikálisokkal szövetségben vannak? Mondja meg, hogy ki indított *Brankovics* ellen „alantos anyagi érdekből és visszatartó célokért” hajszát? Nyílt, őszinte választ követelünk.

Nem érezzük magunkat csepert sem találva, de viszont nem fogjuk eltúrni, hogy a régi rendszer lapjai piszkolódásait úgy írják meg, hogy bárki is akadhasson, aki az „obszkurus csoport” és „alantos anyagi érdekből” támalatt akár az ujvidéki függetlenségi közöl egyet is érthessen! Választ követelünk, ha nem akarja a „*Bácsmege*”, hogy átlánosan rágalmazó kitételeire az egyetlen méltó választ adjuk meg.

Még egyet, a „*Bácsmege*” cikkét így fejezi be:

„A Teleki Árvédek és *Batthyány Tivadár*ok gyenge legények ahhoz, hogy őt onnét kiemeljék”.

Bocsásson meg a „*Bácsmege*”, de *Teleki Árvéd grófot* a *Bácsmege*vel szemben védelmezni ellenkeznek azzal a jóíléssel, melyet a *Latinovics* lap tajtékozó dühében lépten-nyomon átlép.

HIREK.

Színházi heti műsor. Szerda először: *Leányka*, daljáték. Csütörtök: *Denevér*, operett. Péntek: *Makó Lajos* felléptével: *Aszalai uram leányai*, vígjáték. Szombat: *Arany ember*, színmű. Vasárnap d. u.: *Czigány*, népszínmű; este: utolsó előadásul: *Vig özvegy*, operett.

Felvétel a hadapród iskolában. A városi tanács közhírré teszi, hogy a m. kir. honvédelmi minisztérium által a m. kir. honvéd-hadapród iskolában az 1907/1908 tanév kezdetén betöltendő helyekre kibocsájtott „Pályázati Hirdet-

mény” a katonai oszdtálynál (Városháza II. emelet 32. ajtószám) elfekszik és hogy az a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Ujvidék alapítványi helye. Ujvidék szab. kir. város közönsége által a honvéd hadapród iskolánál létesített egy alapítványi hely a folyó tanév végével valószínűleg megüresedik és az az 1907/1908 tanév kezdetén betöltendő lesz. A felvételi feltételek a katonai ügyosztálynál megtudhatók, valamint hogy a felvételi kérvények legkésőbb f. évi július hó 29-ig a polgármesternél nyújtandók be.

Személyi hír. *Balla Aladár* dr. főispán vasárnap délután a gyorsvonattal Budapestre utazott, ahonnan tegnap este érkezett vissza Ujvidékre.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Csillag Róbert ujvidéki joggyakornokot a paucsovai kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

Művészhangverseny Ujvidéken. *Corfescu Miklós*, a kitűnő jó hírnévnek örvendő román tenorista, a bukaresti Nemzeti színház kir. operatársulatának első drámai tenoristája, aki a világ sok nagy színpadán, de Magyarországon is Budapesten, Kolozsvárt, Temesvárt óriási sikerrel vendégszerepelt július 2-án a Mayer szálló nagy Vigadótermében nejjével, a ki neves sopránénekesnő, önálló művészhangversenyt rendez. Elővételi jegyek *Herger Agoston* könyvkereskedőnél kaphatók.

Bércocsi vizsgálat. *Stefanovits Zsárkó*, rendőrkapitány hétfő délelőtt 10 órakor az összes helybeli bércocsiakat megvizsgálta és a kifogásolt kocsi tulajdonosainak meghagyta, hogy a megkivánt javításokat 1—3 hét alatt eszközöltessék, ellenesetben bércocsi engedélyük meg lesz vonva. — Ehelyütt említjük meg, hogy több bércocsi tulajdonos panasszal fordult hozzánk, ugyanis a rendőrség a bércocsi vizsgálatnál meghagyta, hogy a kocsi hátsó részén alkalmazott fehér számokat zöldre festessék át. Ez az intézkedés ellentmond annak a közgyűlési határozatnak, mely a bércocsi szabályrendeletet olyképen módosította meg, hogy az egy kocsival bíró bércocsi tulajdonosok, tehát a kisiparosok, megkülömböztetésül a nagy vállalkozóktól, kocsijaik hátsó részén fehér számot tartoznak alkalmazni. Hogy van az, hogy a rendőrség mégis zöld számokra való átfestésre kényszeríti a bércocsiakat?

Csöd. Az ujvidéki kir. törvényszék *Dienesz Jakab* volt wekerlefalvai, később németpalánkai lakos ellen a csődöt elrendelte s tömeggondnokul dr. *Steinmetz Lajos* palánkai ügyvédet rendelte ki.

Mi lesz a posztógyárral? Olvasóinknak bizonyára még élénk emlékezetében lesz a *Határőr* hasábjain ismételt szóvátetett posztógyár ügye. A város törvényhatósági bizottsága hosszabb vita után szótöbbséggel akkép döntött, hogy a posztógyár és a létesítendő új gyártelepeknek a régi mellé de nem is a Dunaparton a város felett, hanem a selyemgyár melletti területre kerüljenek. A határozatot már akkor kifogásoltuk és az események nekünk adottak igazat, mert a posztógyár helye ma teljesen víz alatt áll. De nemcsak az idei árvíz hanem a normálisnál valamivel nagyobb víz már előnti a posztógyár részére kijelölt területet. *Sztudinka Ferenc* posztógyári vállalkozó természetesen az idén már az elárasztott földterületen a gyár építéséhez nem is foghat. Azalatt a város feletti terület teljesen vízmentes. Ilyen kilátások mellett Ujvidéken gyárpar aligha lesz.

Egy nyílttéri nyilatkozat. A *Határőr* legutóbbi számában *Simonyi Mihály* kömives-és ácsmester egy nyílttéri nyilatkozatot tettetett közzé, melyet kiadóhivatalunk közvetlen lapzárta előtt kapott meg és tettetett a lapba. Noha a nyílttér rovat a közönség részére van fentartva, mi, — kiknek nem volt alkalmunk a nyilatkozatot annak megjelenése előtt olvasni, — a nyilatkozatnak, ha helyt is adunk volna, úgy mégsem mulasztottuk volna el megírni, hogy *Simonyi Mihály* nyilatkozata a való igazságnak meg nem felel és a törvényhatósági bizottság indokolatlanul lett benne megtámadva. Mai számunkban *Simonyi Mihály* belátva hibáját, a megbántott törvényhatósági bizottságot megköveti és így annak elégtételt ad.

Szerb barátság. *Pataj Sándor dr.*, a Zomborban megjelenő „*Igazság*” szerkesztője „*Szerb barátság*” címmel egy szerkesztői üzenetet küld „A Teleki Árvéd gróf lapja, a *Határőr*”

cimére. Az „*Jgazzság*” ezalkalmmal behunyta fél szemét és kezéből kiejtette a mérleg serpenyőjét és így nem oszt egyforma mértékkel. Az „*Jgazzság*” utolsóelőtti számában, nemkülönben annak különben érdemes szerkesztője a *Pesti Napló* pünkösdi számában erős támadást intézett a függetlenségi pártokkal „ölelkező” szerb radikálisok ellen. Erre a kiruccanásra azért volt szükség, hogy megvéddesse *Brankovics György* patriárkát, akit az egész közvélemény és az illetékes körök elítéltek. A cikkek tagadták, hogy *Brankovics* bécsi szekeret volna és úgy volt bemutatva, hogy a *Nemzeti Caszinó* ezek szerint bármikor igazgatójává választhatna volna. Ezzel szemben megvédtük az ujvidéki magyarságot és a velünk „ölelkező” szerb radikálisokat zombori kartársunk most reflektált válaszukra, melyre csak annyit jegyzünk meg, hogy olvassa el az „*Jgazzság*” szerkesztője *Brankovics* patriárkáról lapunk mai számában közölt cikkünket és kédjük ezokután, lári-fári-e szemfényvesztés-e a szerb-magyar barátkozás, és magyar hazafi-e *Brankovics György* patriárka? Ki tiltotta el a schwarz-gelb zászlót és ki tűzte ki?

A „*Frohsinn*” zászlószentelése. Mult számunk hirrovatában megirtuk a törvényhatósági bizottság azon határozatát, mely a *Frohsinn* dalegyletnek segély iránti kérelmét elutasította. A határozat leközléséhez azt a kommentárt fűztük, hogy azt nem tartjuk helyesnek, mert a városnak, ha ugyanilyen célra segélyt adott, ugy ezt a kérelmet sem volt illő megtagadnia. A törvényhatósági bizottság tagjai közül, — pártállására való tekintet nélkül, — többen felkerestek bennünket és az elutasítás indokát a város rossz pénzügyi viszonyain kívül a *Frohsinn* azon előttünk eddig ismeretlen eljárására hivatkoztak, melyet a *Frohsinn* dalegylet akkor tanusított, amikor a nemzeti ellátás napjai után városunk képviselőjét: *Teleki Árvéd grófot* az egész város ünnepelve fogadta, — a *Frohsinn* azt határozta, — amikor pedig minden dalegylet résztvevő, — hogy az ünnepségtől távollartja magát. Ugyanezt tette a *Frohsinn*, amikor a nemzeti kormány 48-as főispánját: *Balla Aladárt* iktatták be. A nálunk járt urak azt is elmondották, hogy a *Frohsinn* soha még egyetlen magyar dalt nem énekelt és a vasárnapi koronázási ünnepélyen, — a lökerben, — állítólag a Himnusz sem akarta és nem is énekelte, noha a többi dalegylet erre felszólították volna. — Ezen magyarázatok után is megérteni és helyeselni tudjuk a tanács javaslatát és a közgyűlés egyhangu határozatát.

Se mise, se audienca! (A „*Nap*” június 9-iki számából.) A szerbek patriárkája, a sokat emlegetett derék *Brankovics György* nagy cécót tervezett mára. Az volt a szándéka, hogy ünnepi misét celebrál a királyért Budapesten s a mise után audienciát kér a felségtől és személyesen mutatja be hódolatát a gyakori kegyelemért. És nem lett belőle semmi sem a miséből, sem az audienciából. A patriárka megtudta, hogy a felség nem kíváncsi se rá, se a hódolatára s ettől olyan rosszul lett, hogy lemondta az ünnepi misét is. Nem jött fel Budapestre sem s helyette *Bogdanovics* Lucian, a népszerű püspök celebrálta a misét. De az állásához mindezek után is ragaszkodik!

Késelésből halál. Az elmúlt hét szerdáján *Schneider József* péksegéd *Belyanszki Mita* péksegédet verekedésből kifolyólag hátán, karján összevissza szurkálta. A súlyosan sérültet a kórházba szállították, ahol tegnapelőtt sebeibe belehalt. Az ügyészség megkeresésére a rendőrség *Schneider Józsefet* letartóztatta és az ügyészséghez átkísértette.

Beszélő számok. A rendőrbjelentési hivatal f. é. május havi ügyforgalmáról a következő kimutatást közli: Ujvidéki lakosok: új felvétel 180, lakváltozás 604. Cselédek: új felvétel 67, helyváltozás 732. Idegenek: magánháznál 121, vendéglőben 1426. Kir. ügyészség által: letartóztatva 52, elbocsájtva 30. Városi kórházban: felvétel 85, elbocsájtás 86. Az 1879. évi XXVIII. t.-cikk alapján kihágási ügyek száma: 16. Illetőségi és egyéb ügydarabok száma: 77. Mint központi kézbesítő hivatal beérkezett kikézésre, amely közül: sikerrel kikézesített darab 1400, mint kinyomozhatatlan vissza adatott 25, összesen 1425. Házasság kötések 26, ujszülöttek 72, elhaltak 78.

Értesítések: magán feleknek: eredménynyel 360, eredmény nélkül 46; hatósági közegeknek: eredménynyel 1240, eredmény nélkül 110; főposta és vasut rész.: eredménynyel 200, eredmény nélkül 70. Összesen: eredménynyel 1880, eredmény nélkül 226. Eredményes lakcím kiadatott %-ban 81%. Kiadatott: külhoni útlevél 91, igazolási jegy 5, cselédkönyv 21. Megfigyelő lap összesen megfektetve 680.

Eljegyzés. *Beregi József*, a *Braun és Politzer* budapesti cég megbízottja és az OMKE ujvidéki kerületének titkára, fiatalságunk népszerű tagja eljegyezte *Kiss György* posta- és távirda ellenőr kedves leányát: *Paulát*.

Ujvidéki magyar színeszet. Közelgünk a szomorú vég felé. Az embert sentimentális hangulat fogja el. Észrevételeinkat, megjegyzéseinket külön levélben fogjuk megírni. A zárszámadás kész, de a mérleg ezáltal nem a szinpártoló közönség részén van. Minderről később. Egyelőre jelentjük, hogy a Magyar Muzsa vasárnap zárja kapuit. Az e heti műsor is ugy van összeállítva, hogy minden színházi gourmand megtalálja a maga kedvenc darabját. E héten kerül pl. bemutatásra Verő György, bájos operette: a *Leányka*. A címszerepet *Felhő Rózsi* adja, kinek ez legjobb alakítása. Másik szenzációja a hétnek, az igazgató, *Makó Lajos* fellépte. *Makó Lajos*, mint művész az *Aszalay uram leányai*-ban, L'Arronge kitűnő vigjátékában lép fel s *Aszalay* szerepében mutatkozik be az ujvidékieknek. Jogosan elvárjuk a közönségtől, hogy legalább az utolsó előadások mindegyikén nem fog távollétével tündökölni.

Megüresedett rendőri állások. Az ujvidéki rendőrségnél két rendőri állás üresedett meg. Javadalmazás: évi 720 korona fizetés, 72 korona pótlék, 60 korona lakbér, teljes ruházat és lábbeli. Jelentkezni a főkapitánynál lehet.

Pécsi kirándulás. Felkérjük azokat, kik az általunk a „*Pécsi Országos Kiállítás*” megtekintésére f. hó 23-án rendezendő társas kiránduláson részt ohajtanak venni, hogy ebbeli szándékukat, minél előbb, de legkésőbb június 15-ig egyletünk titkáranál bejelenteni sziveskedjenek. „*Ujvidéki Lloyd*”.

Országgyűlési képviselők Ujvidéken. A karlócai járásbírósg június 17-ikén fogja tárgyalni azt a becsületsértési pert, amelyet *Brankovics* patriárka indított *Musiczky Döme*, országgyűlési képviselő ellen, ennek a kongressuson elmondott beszéde és az ezzel kapcsolatos indítványa miatt. — Ebből az alkalomból, — amint értesülünk, — *Nagy György dr.*, Csikszentmárton kuruc 48-as képviselője és a függetlenségi párt néhány képviselő tagja e hó 16-án Ujvidékre érkeznek, hogy Karlócán e hó 17-én a becsületsértési tárgyalásánál jelen legyenek.

Kövezési mizériák.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Felkértünk a következő sorok közlésére:

„*Tekintetes Szerkesztő Ur!*

Mindenekelőtt bocsánatot kérek alkalmatlankodásomért, csak néhány sorban ohajtok megemlékezni az Ujvidéken uralkodó legsötétebb ázsiai viszonyokról. Tavaly nyár utolján megcsináltatta a város a mérnökei által kidolgozott szerencsétlen terv szerint a Petőfi utcának, Széchenyi utca és örménytemplom közé eső rész mögött a zárt csatornát, a mely eredetileg egészen a vasuti fasorig volt tervezve, keresztülvitte azonban valamilyen csodálatos (ugy látszik be nem válási) oknál fogva elmaradt.

Ezáltal a kertjeink mögötti árok (felső Petőfi utca) lefolyása el lett zárva. Mi most abba a kiváltságos helyzetbe jutottunk, hogy ha egy napig esik az eső, ugy a városból a Buchmüller kerten át lefolyó csövíz megtölti az árkot, mely azután, lefolyása nem lévén, szépen kiönt és víz alá borítja kertjeinket. Ebben a nem várt áldásban már az idén másodsor van részünk. Ha még azután néhány meleg nap következhetik rá,

a víz megzöldül, bűzös lesz és lehetetlenné teszi az udvaron való tartózkodást is.

Azért teljes bizalommal fordulok a tekintetes szerkesztő urhoz, ugyis mint szerkesztő, de még inkább mint városi bizottsági taghoz, kegyeskedne talán az illetékes fórumoknál szót emelni érdekünkben, mert ha a város kertjeink után be tudja szedni az adót, akkor méltán nyugalomba küldött mérnökei baklövésait is hozza rendbe, különben kénytelenek leszünk sérelmeink orvoslása végett magasabb fórumoknál lépéseket tenni, kérünk miniszteri szakközeg kiküldését és egyuttal kártérítési igényt is támasztunk a várossal szemben, mert utóvégre is kertjeink nem kibérelt vízemésztő gödrei a városnak. Magam már egyszer privátim szóltam ez ügyben illetékes helyen és ott ugyan ígéreteket tettek, a melyeknek eddig sajnos semmi foganatjuk nem volt.

Tekintetes szerkesztő urnak kitűnő tisztelője több Petőfi-utcai háztulajdonos nevében

Busch Endre,
posta táv. tisztá.

Közreadtuk a panaszos irást, mint közérdekű felszólalást és a magunk részéről is kérjük az illetékes hatóságokat, hogy a mizeriákon mielőbb segítsenek.

Politikai főmunkatárs: *Kalmár Antal dr.*

Felelős szerkesztő: *Mayer József.*

Társzerkesztő: *Medvetzky Imre dr.*

Nyilt-tér.*)

Tekintetes Szerkesztőség!

A *Határőr* június 9-én megjelent 63. számában „*Magyar ember nem ijed meg*” című nyilatkozatomat rosszul értelmeztem, mert belátom, hogy tévedtem és elhamarkodtam, amikor a törvényhatósági bizottságot jogtalanul elítéltem, holott a törvh. bizottság az ajánlatokat teljesen korrektül bírálta meg. Meggondolatlanságomért ezuton kérek elnézést. A közgyűlés határozatáért senkitem okolok. Tettemért a törvényhatósági bizottságot megkövetem. Határozatát igazságosnak ismerem el.

Tisztelettel

Simonyi Mihály,
kőműves és építőmester.

*) E rovatban közöltekért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

5719 szám.

tkv. 1907.

Árverési hirdetés.

A titeli királyi járásbírósg, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Stein Márton bácsföldvári lakos végrehajthatónak, *Mijatov Zsiván, Gyula, Gyóka, Lyubica és Velinka szablyai lakos végrehajthatást szenvedettek ellen 2100 korona tőke és járuléka erejéig folytatott végrehajthatási ügyében az ujvidéki királyi törvényszék, s a titeli királyi járásbírósg, mint telekkönyvi hatóság területén a szablyai 1819. számú telekkönyvi betétben Mijatov Zsiván, Mijatov Gyóka, Mijatov Gyula, Mijatov Gyóka, Mijatov Lyubica, Mijatov Velinka, kiskoru Mijatov Cvéta nevén felvett az A. I. 1—2. sor 341. és 342. hrszámú*

417 négyszögöl beltelekbeli kert, a 604. összeírási számú ház és 472 négyszögöl beltelekbeli kert az 1881. évi LX. t.-c. 156. §-ának d. pontja alapján egészben 657 korona. — az A. II. 1-2. sor 3231/3. és 3232/1. hrszámú irónnal 1 hold Vracara dülöbéli szántóból és az irónnal 2 hold területű Vracara dülöbéli szántóból Mihátov Zsivánt, Gyulát, Gyókat, Lyubicát, és Velinkát illet. 8/9. rész 958 kor.: — az A. I. sor 4153. hrszámú 3 hold 344 négyszögöl Sevár dülöbéli levelő az 1881. évi LX. t.-c. 156. §-a alapján egészben 275 korona, végül az A. I. 2. sor 10276. hrszámú Novoszello dülöbéli szőlő az 1881. évi LX. t.-c. 156. §-a alapján egészben 334 korona becsáron nyilvános árverés útján el fog adatni.

Határnapul az 1907. évi július hó 2. napjának délutáni 3 órája Zsablya község házához kitézetik, oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen határnapon a becsáron alól is el fog adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsár a melynek 10%-át venni szándékozók készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi 3333. számú igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

Vevő köteles az árverési vételárát 2 egyenlő részletben és pedig az elsőt 15 nap alatt a másodikat 45 nap alatt az árverés jogerejétől számítva és pedig mindig az árverés napjától számított 5%-os kamatokkal együtt a titeli királyi adóhivatal mint bírósági letéptéztárnál lefizetni.

Kelt Titelen, 1907. évi május hó 5. napján.

A királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál.

Dr. Petrovics,
kir. albiró.

3326. sz.

1907. tkv.

Árverési hirdetmény.

Dr. Endróci Mihály ügyvéd által képviselt Löwy és társa ujvidéki cég végrehajtatónak Szécsenyi Péterné, Czibmal Jusztina ókéri lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 1500. korona tokekövetelés ennek 1906. évi október hó 1-től járó 6% kamatai 188 korona 60 fillér megállapított valamint jelenlegi 36 korona 50 fillér és a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság területen lezáró az ókéri 564. sz. tkvi betétben A. I. 1-2. sz. alatt foglalt Szécsenyi Péterné, Czibmal Teréz nevében álló 1011/2. hrszámú 102. négyszögöles kertre és 1011/3. hrsz. 564. ö. i. sz. 198. négyszögölterületű házra 1600. koronában ezzel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására *határidőül 1907. évi július hó 3-ik napjának délutáni 3 órája Ókér község házához tüzetik ki.*

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK.

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.
2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10%-át vagyis 160 koronát készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Ujvidéken, 1907. évi április hó 20-án.

Kállay,

1-1.

kir. törvényszéki biró.

353. és 533. sz.

1907. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1905. évi V. 1738. és 1907. V. 379. számú végzése következtében a rumai takarékpénztár és Makszits Toma sajkásgyörgyi lakos javára *Damjanovits Péter és neje ujvidéki lakosok* ellen 345 kor. és 580 kor. s jár. erejéig Ujvidéken foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1199 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósnak 1907. évi V. 787/6. és 372. számú végzése folytán 345 k. és 580 k. tokekövetelés, ennek kamatai 1/3% váltódíj és eddig bíróságnál megállapított költségek erejéig, Ujvidéken alperesek lakásán leendő megtartására *1907. évi június hó 18-ik napjának délelőtti 9 1/2 órája* határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1907. évi május hó 31. napján.

Basch Sándor,

kir. bir. végrehajtó.

1-1.

GRAND HOTEL MAYER

UJVIDÉK.

I. rendű szálloda.

A jó fekvés az fél egészség!

ezt csakis az „Ideal“ rugany matrac által érthető el, a mely szabadalmazva és kitüntettve van.

Könnyen!
felemelhető.

Könnyen!
szellőztethető.

Könnyen!
kezelhető.

Könnyen!
tisztítható.

Könnyen!
javítható.

Könnyen!
meggyőződhető
a belső
minőségéről.

Az ágy belvilága megméréndő és bárhova 40 koronáért bérmentve küldi

102.10-10.

Schön V. kárptos, Ujvidék.

Nem tetszés esetén minden költség nélkül visszaveszem.

Dr. Brezovsky Nándor

közkórházi sebész, főorvos rendelését megkezdte.

Rendel sebész, fül, orr, torok, és nőbetegnek.

Délelőtt 9-11-ig, 3-1

futaki-utca 27. szám alatt.

Répa-Mag

óvári, obendorfi óriás Duppani zab. Dollár zab, Székely és kora amerikai lófogú tengerik Karós és törpe babok. Gyorsfejlődési Poland china

Magyar-bikák

kanalacok, Pekingsi gácsérok. Lámpanélküli költőgépek Pekingsi kacsa-, emdei lud-, fehér és fekete Orpington toljásokra előjegyzéseket elfogad

gróf TELEKI ÁRVÉD

drassói uradalmi intézősége. u. p. Koneza.

Mindenemü gyomorhaj, aranyér, emésztési zavar, időszakl vagyállandó székrekedés s az ezekkel járó következmények legbiztosabb hatásu gyógyszer az orvosi tekintélyektől ajánlott

Cascara-Sagrada

LABDACS.

(Székesfehérvári korona-pilula).

Ezen nem drastikus hatásu növény laxansszer, nem rontja a gyomrot, mint a többi hashajtó. fokozza az étvágyat, és a beteg működését elősegíti. Egyedüli szer melyet a természet nem szok meg gyakori használat mellett sem.

1 üveg ára (50 labdaosossal) 1 korona.

1 próba doboz (12 labdaosossal) 30 fillér.

3 korona és 45 fillér előzetes beküldése mellett 3 üveg vagy 10 doboz bérmentve szállítatik. Megrendelések azonnal teljesíttetnek az egyedüli készítőnél: Czollner

Vincze „Magyar korona“ gyógyszerárában, Székesfehérváron (Gróf Zlohy-ház)

42.30-29.